

מרב מיכאלי (המחנה הציוני):

תודה, אדוני. "רבים בעולם, יהודים ולא יהודים, יביעו לבטח את תימהונם על כך שדווקא עכשיו מצאו לנכון להעמיד אישה בראש הממשלה. גם אינני משוכנע שזה ירתיע את הערבים" – הדובר הוא חבר הכנסת יצחק מאיר לוין, נציג אגודת ישראל. או, במילים אחרות, חברות וחברים: מי ירים את הטלפון ב-03:00, בבוקר?

חמש שנים הייתה גולדה מאיר ראש הממשלה, 10 שנים – שרת החוץ ושבע שנים – שרת הרווחה. היא הקימה את הביטוח הלאומי, שהיא נלחמה עליו בשיניים ובציפורניים. היא חוקקה את חוק שעות עבודה ומנוחה, חוק חופשה שנתית. היא ייסדה את היחסים המיוחדים שלנו עם ארצות הברית. כשבן-גוריון אמר: צריך המון המון כסף כדי לממן את המלחמה, היא אמרה: אני אסע לאסוף, תישאר אתה כאן. והיא נסעה ואספה עשרות מיליוני דולרים, ובן-גוריון אמר לה: גולדה, את הצלת את עם ישראל.

גולדה היא זו שבזכותה יש לנשים בישראל חופשת לידה ומענק לידה. היא זו שחוקקה את חוק עבודת נשים, שמגן על נשים מפיטורים, גם בהיריון וגם אחרי לידה, ומספק עוד שלל הגנות. גולדה נלחמה על שכר שווה ועל הכשרה מקצועית לנשים. כשהסתדרות והקונגרס הציוני הסכימו לממן רק הכשרה לגברים, היא המשיכה ונאבקה על כך שתהיה הכשרה מקצועית לנשים.

זה נכון שגולדה הסתייגה מהמהפכה הפמיניסטית של שנות ה-60 וה-70, היא לא התחברה לסגנון שלה, אבל גולדה הבינה לעומק את מצוקת הנשים וניסתה בכל דרך לתקן אותה. גולדה, חברות וחברים, הייתה מאוד מאוד פמיניסטית.

גולדה מאיר היא אחד האנשים הגדולים והחשובים בתולדות ישראל שלנו, אבל בזיכרון הלאומי זוכרים לה בעיקר את הכישלון של פרוץ מלחמת יום הכיפורים ולא את ההתנהלות קרת הרוח והאמיצה שלה במלחמה כשכל כך הרבה מסביבה התפרקו.

זוכרים לה את האמירה האומללה בקונסטלציה הגרועה על הפנתרים השחורים והצודקים, "הם לא נחמדים", ולא זוכרים לה את העובדה שהיא הייתה ראש הממשלה החברתית ביותר שהייתה אי-פעם ושפעלה בכל הכוח למען השכונות ולמען אלה שגרו בהן.

העוול הזה בזיכרון הלאומי משקף היטב את העוול והקשיים שהיא הייתה צריכה להתמודד איתם בזמן אמת. זה לא רק הייסורים הקשים, רגשי האשם הנצחיים, היא קראה להם, שהיו לה על זה שהיא בחרה לממש את עצמה ולא להיות אימא במשרה מלאה - דבר שרדף אותה חיים שלמים; זה לא רק העובדה שכולם הרשו לעצמם לרדת עליה, עיתונאיות – איזה עיתונאיות – עיתונאים אז, כמובן; לקרוא לה לא חכמה, מכוערת, מתלבשת גרוע, לא שווה שום דבר; זה הקול הקבוע הזה שנשמע

מהמפלגות הדתיות והחרדיות לא רק כשהיא נבחרה לראשות הממשלה, כפי שציטטתי בתחילת הדברים, אלא גם כשהיא קיבלה רוב קולות לראשות עיריית תל אביב אבל לא נבחרה במועצה, כי הדתיים לא הסכימו שתהיה ראש ממשלה אישה – אותו סיפור.